

Segédlet az Előzetes rendelkezés egészségügyi ellátás visszautasításáról c. közokirat elkészítéséhez¹

Tudnivalók az Előzetes rendelkezés egészségügyi ellátás visszautasításáról (élő végrendelet) irat elkészítéséhez (Az 1997. évi CLIV. törvény és a 117/1998. (VI. 16.) Korm. rendelet alapján)

Az alábbi dokumentum az élő végrendelet fogalmának megismerésében, az irat tartalmának átgondolásában, a háziorvossal vagy kezelőorvossal való egyeztetés során nyújthat segítséget. A hivatalos közokirat készítése közjegyző segítségével történik, az irat formai jegyeit a 1991. évi XLI. törvény a közjegyzőkről szabályozza.

Mire szolgál az előzetes rendelkezés (élő végrendelet)?

Az 1997. évi CLIV. törvényben szabályozott, az egészségügyi ellátás visszautasítására vonatkozó előzetes rendelkezés, azaz élő végrendelet arra szolgál, hogy a baleset vagy betegség következtében egészségügyi ellátásba kerülő - cselekvőképtelen - beteg a kezelés során önrendelkezését megőrizhesse, a beavatkozások előzetes kívánságai szerint történhessenek meg. Az előzetes rendelkezés tartalmi elemeit a 117/1998. (VI. 16.) Korm. rendelet részletezi.

Kinek javasolt élő végrendeletet tenni?

A gyakorlati tapasztalatok alapján az egészségügyi önrendelkezés ilyen módon való biztosítására elsősorban a 70 év felettek és az életet is veszélyeztető állapotú krónikus betegek számára lehet szükséges.

Miért éppen a 70 év felettek és a krónikus betegek számára?

A 70 év alatti egészséges emberek szervezete a legtöbb esetben még jól kompenzálja a súlyos, életveszélyes állapotokat, megfelelő kezelés biztosítása mellett a felépülés esélyei jók. A szervezetben lezajló természetes folyamatnak tekintjük azt, hogy az életkor növekedésével ill. krónikus betegség esetén az egészség hanyatlásával szervezetünk folyamatosan veszít a kompenzáló tartalékából, és így minden erőfeszítés ellenére is elérkezik az a pont, amikor valamely szerv elégtelensége következtében bekövetkezik a halál. Az orvostudomány ma már számos módszerrel rendelkezik a szervek leépülésének lassítására, de ezek sokszor invazív, kellemetlenséggel, fájdalommal járó beavatkozások, amelyek a tartalékkal nem rendelkező szervezet számára a minőségi élet meghosszabbítását már nem tudják biztosítani.

---

¹ Segédleteink készítése során legjobb szándékunk szerint igyekszünk követni az éppen hatályos törvényi és egyéb ide vonatkozó szabályozásokat, ismereteket, mégis előfordulhat, hogy a dokumentumban szereplő információk nem pontosan helytállóak. Ezért a jogi, egészségügyi vagy pénzügyi következményt maguk után vonó segédletek használata csak személyre szabás és egyéni szakmai felügyelet (orvos, ügyvéd, közjegyző, pénzügyi tanácsadó, stb.) mellett ajánlott, a használatból eredő károkért felelősséget nem vállalunk.

Kivel beszéljük meg az előzetes rendelkezést (élő végrendeletet)?

Mivel ezek egy későbbi esetleges cselekvőképtelen állapotra vonatkozó kívánságok, ezért érdemes az élő végrendeletben megadott kívánságait házi- vagy kezelőorvosával egyeztetve pontosan kialakítani, és az így kialakított preferenciákat családtagjaival, ill. a megadott helyettes döntéshozóval részletesen megbeszélni. Ezzel megkönnyíti azok dolgát, akik az Ön cselekvőképtelensége esetén, az Ön egészségügyi ellátásáról dönteni jogosultak.

Milyen orvosi beavatkozásokra vonatkozóan kell nyilatkoznom?

A segédlet 3. oldalán induló rész tartalmazza azoknak az orvosi beavatkozásoknak a körét, amelyekről érdemes nyilatkozni. Legalább az 1. és 2. pontban ki kell választani azt a változatot, amely a nyilatkozó akaratát kifejezi, de a minél pontosabb alkalmazás érdekében érdemes az összes pontnál kiválasztani a megfelelő lehetőséget. Szándékaink szerint ez a rész folyamatosan frissül az élő végrendelet orvosi gyakorlatának megfelelően.

Mit takar a helyettes döntéshozó elnevezés?

Helyettes döntéshozó a beteg által megnevezett olyan cselekvőképes személy, aki a beteg helyett gyakorolhatja a beleegyezés ill. visszautasítás jogát, és akit az orvos tájékoztatni köteles. Ha a beteg nem nevez meg (és nem zár ki) senkit helyettes döntéshozóként, akkor a 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően a döntésre jogosultak személye az alábbi sorrendben alakul: a beteg törvényes képviselője, ennek hiányában a beteggel egy háztartásban élő házastárs vagy élettárs, ennek hiányában gyermeke, szülője, testvére ill. nagyszülője, unokája. Fontos azonban tudni, hogy míg a helyettes döntéshozó bizonyos feltételek érvényesülése mellett visszautasíthatja a beteg számára az életmentő, életfenntartó kezelést, addig utóbbiak nem jogosultak ilyen kezelések visszautasítására.

Szükséges a rendelkezéshez pszichiátriai szakvélemény?

Az Alkotmánybíróság 2014. július 23-án hatályba lépő IV/2712/2012. számú határozata szerint a cselekvőképes személyeknek többé nem kell pszichiátriai szakvélemény ahhoz, hogy cselekvőképtelenségük esetére visszautasíthassanak beavatkozásokat.

Mire szolgál ez a segédlet?

Ez a segédlet a közjegyző által készített okiratot, annak intézését készítheti elő. Mind a nyilatkozó, mind a közjegyző számára megnyugtató, ha a nyilatkozó egy hozzáértő orvossal beszél át a nyilatkozat tartalmát, és így kéri az okirat elkészítését a közjegyzőtől. Ennek az orvossal történő beszélgetésnek a vázát adhatja ez a segédlet, illetve amennyiben az orvosi konzultáció nem része a folyamatnak, akkor választási lehetőségekkel szolgálhat a nyilatkozó részére.

Előzetes rendelkezés az egészségügyi ellátás visszautasításáról

(Az 1997. évi CLIV. törvény és a 117/1998. (VI. 16.) Korm. rendelet alapján)

Kijelentem, hogy betegségem/súlyos balesetem esetén az alábbi diagnosztikus és/vagy terápiás eljárásokat alább megadott kéréseim szerint alkalmazzák:

1. CPR (Kardiopulmonáris újraélesztés, azaz szívmasszázs mesterséges lélegeztetéssel)

Ha nincs pulzusom és nem lélegzem:

- **KÉREK** kardiopulmonáris újraélesztést (csak akkor érvényes, ha a 2. pontban a teljes kezelés van megjelölve.)
- **NEM KÉREK** kardiopulmonáris újraélesztést (Tegyék lehetővé a természetes halált.)

2. ÁLTALÁNOS ORVOSI BEAVATKOZÁSOK

Ha van pulzusom és/vagy lélegzem, akkor :

- **Csak komfort kezelést kérek**
Fájdalmam és szenvedésem bármilyen gyógyszerrel, a fektetés módjával, sebeim ellátásával vagy más módon enyhítsék.
Oxigént, leszívást (csapolást) vagy a légutak manuális biztosítását csak a komfort érdekében kérek.
Csak akkor vigyenek kórházba, ha a komfort kezelés a jelenlegi helyszínen nem megoldható.
- **Bizonyos beavatkozásokra igényt tartok, az invazív beavatkozást szeretném elkerülni**
A komfort kezelés keretein túl lássanak el orvosi kezeléssel, antibiotikummal vagy intravénásan adagolt folyadékkal.
Ne intubáljanak. (*Intubálás: a légcsőbe helyezett műanyag tubuson keresztüli légzéstartogatás.*)
Non-invazív pozitív légúti nyomást használhatnak. (*Ez a fajta légzéssegítés orr- vagy arcmaszkkal történik, melyet a beteg bármikor levehet.*)
Ha lehet, az intenzív ellátást szeretném elkerülni. Csak akkor vigyenek kórházba, ha kéréseimnek és állapotomnak megfelelően indokolt.
- **Teljes kezelést kérek**
A komfort kezelésen és az előző pontban említett beavatkozásokon túl végezhetnek intubálást, összetett légúti intervenciót, mechanikus lélegeztetést és defibrillációt/kardioverziót az indikációnak megfelelően.
Kórházba szállítás indikáció esetén.
Intenzív ellátást is kérek.

3. MESTERSÉGES TÁPLÁLÁS FELMERÜLÉSE ESETÉN

Ha megoldható és elfogadom, akkor szájon keresztüli táplálást kérek. Ha erre nincs mód, akkor:

- Nem fogadok el mesterséges (szondán keresztüli vagy intravénás) táplálást.
- Próbaként, rövid időre elfogadom a mesterséges táplálást, szondán keresztül ill. intravénásan.
- Hosszabb távon is kérem a mesterséges táplálást, szondán keresztül ill. intravénásan.

4. GYÓGYÍTHATATLAN BETEGSÉG ESETÉN - EGYÉB ÉLETMENTŐ ÉS ÉLETFENNTARTÓ KEZELÉSEK

Ha gyógyíthatatlan betegségben szenvedek, aktív kezelést már nem kapok és halálom megfelelő orvosi kezelés mellett is várhatóan rövid időn belül bekövetkezik.

- Minden életmentő és életfenntartó kezelést elutasítok. Tisztában vagyok azzal, hogy komfortkezelést ebben az esetben is kapok.
- Nem utasítom el az életmentő és életfenntartó kezeléseket.

5. HELYETTES DÖNTÉSHOZÓ MEGNEVEZÉSE:

- Nem járulok hozzá, hogy cselekvőképtelenségem esetén más személy további ellátásokat visszautasítson
- Hozzájárulok ahhoz, hogy későbbi cselekvőképtelenné válásom esetén.....
(név) .....(anyja neve, születési ideje, lakcíme, sz.ig.száma)
helyettem további ellátásokat visszautasítson, vagy teljes körben gyakorolja az ellátás visszautasításának jogát
- Nem járulok hozzá, hogy cselekvőképtelenségem esetén .....(név)
.....(anyja neve, születési ideje, lakcíme, sz.ig.száma)
helyettem további ellátásokat visszautasítson.

Akaratomat annak tudatában nyilvánítottam ki, hogy

az általam visszautasított ellátások elmaradása, egészségi állapotomban súlyos vagy maradandó károsodást okozhatnak, ill. életemet jelentősen megrövidítheti vagy halálomhoz vezethet

amennyiben az 1-4. pontok szerinti nyilatkozatból nem állapítható meg konkrétan a visszautasított ellátások köre vagy terjedelme, vélelmezni kell, hogy a konkrétan nem visszautasított ellátás nyújtható.

Tudomásul vettem, hogy jelen nyilatkozatom nem érvényes abban az esetben, ha olyan betegségben szenvedek, amely mások életét, testi épségét veszélyezteti (pl. fertőző betegség, 24 hetes vagy annál előrehaladottabb terhesség).